

တစ်ဝါကျွတ်ပြန်ပြီပေါ့။ ရဟန်းတော်တွေအတွက်မှာက တန်ခူးမှာတစ်နှစ်ကူးတာထက် ဝါလကင်း လွတ်သီတင်းကျွတ်မှာက ကိုယ့်ရဲ့အသက်တစ်နှစ်ကြီးမှုကို အမှတ်ထင်ထင်ရှိမိတတ်ပါတယ်။ ခုလဲစာ ရေးသူက ကိုယ့်အသက်တစ်နှစ်ကြီး(တစ်ဝါကြီး)သွားလေတာကို စဉ်းစားမိရင်း အချိန်တွေဆိုတာ ဘာမှမကြပါလားလို့ စဉ်းစားမိဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုစဉ်းစားနေရင်းပဲ ခေါင်းထဲမှာ ခဏတာလေးမို့ ဆိုတဲ့စာသားလေးတစ်ခုပေါ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒီစာသားလေးကို ဘယ်လိုဆက်ရရင် ကောင်းလေမလဲလို့ စဉ်းစားနေရင်း ရင်းနှီးသူတွေကို ဝါကျွတ်လက်ဆောင်တစ်ခုပေးချင်တာနဲ့ နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တဲ့ စကားလုံးတွေကိုထည့်ပြီး ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ရေးဖြစ်ပါတယ်။ သီတင်းကျွတ် လပြည့်ညမှာ အမှတ်တရ ရေးလိုက်တဲ့စာလိုဆိုရမှာပေါ့။ စာရေးသူနေထိုင်ရာပြုတင်းတံခါးဝကနေလှန်းကြည့်လိုက်ရင် ထိန်ထိန် သာနေတဲ့ လမင်းကြီးကိုတွေ့မြင်ရပါတယ်။ မြူတိမ်တွေတွေကင်းနေသမို့ အစွမ်းကုန် ရှုန်းရှုန်းမြမြ သာနိုင်လွန်းလှပါရဲ့။ ဒီမှာကလျှပ်စစ်မီးရောင်တွေနဲ့ထွန်းလင်းတောက်ပနေတာမို့ ထိန်ထိန်ပပ သာနေတဲ့လမင်းကြီးရဲ့တန်ဖိုးက ဘာမှအသုံးမကျနိုင်ဟန်ဖြစ်နေသလိုပါပဲ။ အမှောင်ညတွေကြားမှာ စမ်းတဝါးဝါး မရေမရာလျှောက်လှန်းနေရသူတွေအတွက်ဆိုလျှင်တော့ ပြည့်ပြည့်ဝဝသာနေတဲ့ ကောင်းကင်ကလမင်းကြီးရဲ့ဟာ ဆထက်တိုးလို့မြတ်နိုးဖွယ်ရာ ဖြစ်လေမှာပဲ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဆန္ဒတစ်ခု တော့ ဖြစ်မိပါတယ်။ အဲဒါက ပြည့်ပြည့်သာနေတဲ့လမင်းကြီးလို အားလုံးသောသူတွေ လိုရာဆန္ဒ ပြည့်ဝကြပါစေ၊ ရဟန်းတော်တွေမှာ ဝါလက ကင်းလွတ်ရင် အချုပ်အနှောင်က ကင်းလွတ်ပြီး လိုရာ ခရီးကို သွားနိုင်သလို အားလုံးသောသူတွေလည်း ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့တွေ၊ လောကအနှောင် အဖွဲ့တွေကနေ ကင်းလွတ်ကြပါစေလို့။

ခဏတာလေးပေမို့ ရတာလေးတွေအဖို့ အမြတ်ချည်းပဲ ဖြစ်စေချင်
အရှင်ဉာဏိက

စာရေးသူကအတော်ကိုအားနာတတ်သူပါ။ ဒါကြောင့်ပြောသင့်လျက်မပြောခဲ့၊ လုပ်သင့်လျက်မလုပ်ခဲ့တဲ့အရာတွေ ဘဝမှာဖြင့် တော်တော်ကိုများခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလိုပြောသင့်လုပ်သင့်လျက် မပြောပဲ၊ မလုပ်ပဲနေခဲ့တာကြောင့် ဆုံးရှုံး နှစ်နာခဲ့ရတာတွေလည်း မနည်းလှပါဘူး။ အထူးသဖြင့် အဲဒီထိခိုက်နှစ်နာမှုများဟာ တစ်ခြားသူများ မှာထက် ကိုယ့် ကိုယ်ကိုပြန်ပြီးထိခိုက်ခဲ့တာတွေကပိုပြီးများခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအကျင့်ဟာ မကောင်းဘူးဆိုတာသိပေမယ့် အားနာတတ် တဲ့စာရေးသူရဲ့အဲဒီအကျင့်ဆိုးကိုဖျောက်ဖို့ အားမထုတ်ခဲ့ပါဘူး။ ခုတော့ဒီအကျင့်ကိုဖျောက်ပစ်ဖို့ရန် အကြောင်းပေါ် လာခဲ့ပါပြီ။ ဒီလိုပေါ်လာရတာကလဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပြန်လည်ထိခိုက်တာကြောင့် ပေါ်လာရတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ပြန်လည်ထိခိုက်တဲ့အနေမျိုးဆိုပါရင်လည်း ဒီအကျင့်ကိုဖျောက်ဖို့အားထုတ်မိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဒီလိုပါ။ စာရေးသူတို့ရဲ့ မြန်မာနွယ်ဖွားဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များက အလှူရေစက်လက်နှင့်မကွာတတ်တဲ့လူမျိုးပါ။ ဒါကြောင့် အလှူမင်္ဂလာပွဲ မွေးနေ့ပွဲများကစလို့ အိမ်တက်မင်္ဂလာများပါမကျန် သာရေးနာရေးပွဲအားလုံးနီပါးခန့်ကို လှူဒါန်းမှုနဲ့ ပုံဖော်တတ်ကြပါတယ်။ အထူးသဖြင့်တော့ ဘာသာရေးနဲ့ဆက်နွယ်ကျင်းပကြလေ့ရှိတာကို အားလုံးအသိပါ။ ဒီတော့ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များဖြစ်တဲ့သံဃာတော်များကိုပင့်ဖိတ်ပြီး ဆွမ်းကပ် တရားနာလုပ်ကြတာလည်း အစဉ်လာ တစ်ခုဖြစ်နေပါပြီ။ ခုလို မိမိတို့ပြုလုပ်တဲ့ပွဲများမှာ သံဃာတော်များ ကိုပင့်ဖိတ်ပြီးဆွမ်းကပ်ကြ၊ တရားနာကြတာဟာ ကောင်းမြတ်တဲ့အစဉ်အလာမို့ ဘာသာရေးရှုထောင့်ကပဲကြည့်ကြည့်၊ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ရှုထောင့်ကပဲကြည့်ကြည့် ရုဏ်ယူကြမည့် အစဉ်အလာတစ်ခုပါ။ အဲဒီလို မြတ်နိုးဂုဏ်ယူဖွယ် မိမိတို့လက်ခံကျင့်သုံးနေတဲ့ ရိုးရာအစဉ်အလာ

ကောင်းတစ်ခုကို သာမန်ကာလကျကာ ပြုလုပ်ကြတာမျိုးမဟုတ်ဘဲ တကယ့်ကိုအနှစ်သာရရှိတဲ့၊ နောက်ပြီး အကျိုးလည်းများတဲ့ပြုလုပ်မှုမျိုးဖြစ်ကြမယ်ဆိုလျှင်တော့ အတိုင်းထက်အလွန်ပါပဲရယ်လို့ဆိုရမှာပေါ့။

သိတဲ့အတိုင်းပါပဲ။ ဒီအမေရိကမှာက လူတိုင်းလူတိုင်းအချိန်နှင့်အမျှ ပြေးလွှားရုန်းကန်လှုပ်ရှားနေကြရတာပါ။ ဒါကြောင့် သူသူကိုယ်ကိုယ် အချိန်ပိုဆိုတာမရှိကြသလောက်ပါ။ အဲဒီလိုအားလပ်တဲ့အချိန်လေးကိုလူပြီး စနေတနင်္ဂနွေနားရက်ကလေးမှာ နားမနေနိုင်ပဲ မိမိတို့ရိုးရားစဉ်လာယဉ်ကျေးမှုနဲ့စပ်နှယ်တဲ့ပွဲမျိုးကို အားခဲပြီးပြုလုပ်ကြရတာပါ။ ဒီတော့ ခုလိုပြုလုပ်ရတဲ့ပွဲများအတွက် ရင်နှိုးပေးဆပ်ရတဲ့အရင်းကမသေးလှပါဘူး။ ငွေကြေးအရင်းအနှီးတန်ဖိုးထက် အချိန်တန်ဖိုးက ပိုပြီးကြီးမားတာကိုလည်း ပြောဖို့လိုမယ်မထင်ပါဘူး။ နောက်တစ်ခုက ခုလိုသံဃာတော်များကို အိမ်မှာပင့်ဖိတ်ပြီး ဆွမ်းကပ်လှူဒါန်းတယ်၊ တရားတော်များနာယူတယ်ဆိုတာ ကုသိုလ်ရတယ်၊ ကုသိုလ်ဖြစ်တယ် ရယ်လို့ ယုံကြည်ချက်ကြောင့်လုပ်ကြတာပဲများမယ်လို့ယူဆမိပါတယ်။

ခုလိုပေးဆပ်ရတဲ့ငွေကြေးနှင့်အချိန်ရဲ့တန်ဖိုးကုသိုလ်ရလိုမှုမျှော်လင့်ချက်နဲ့ရိုးရာအစဉ်အလာတို့ကိုလုပ်ကြတာဆိုပါရင် ပေးဆပ်ရတဲ့အရင်းအနှီးနဲ့တန်တဲ့ အကျိုးအမြတ်ကုသိုလ်တရားတွေများများရကြဖို့လိုမယ်ထင်ပါတယ်။ ဒီတော့ ကုသိုလ်အကျိုးအမြတ်ကိုရအောင် ကုသိုလ်ပြုလုပ်သူတွေအနေနဲ့ဘာလုပ်ကြဖို့လိုပါသလဲ။ လိုအပ်ချက်တို့ရှိနေပါလျှင်လည်း အဲဒီလိုအပ်ချက်ကိုဘယ်လိုဖြည့်စည်းကြပါမလဲ စဉ်းစားကြဖို့လိုပါလိမ့်မယ်။ တစ်ခါတလေမှာ အမှတ်တမဲ့မို့ အမှတ်မပြုမိတတ်ကြပဲ ဖြစ်တတ်ကြပါတယ်။ အဲဒီလိုအမှတ်မပြုမိတတ်ကြတာမျိုးကို သတိပြုမိသူတို့က သတိပြုမိရအောင်ပြောပြဖို့လည်းလိုပါတယ်။

စာရေးသူကရဟန်းတစ်ပါးမို့ စာရေးသူရဲ့အမြင်ဟာ ရဟန်းတော်များဘက်ကသာမြင်ရတဲ့ တစ်ဘက်သတ်အမြင်သာဖြစ်တယ်လို့ ထင်ကောင်းထင်နိုင်ပါတယ်။ သို့ပေမယ့်တစ်ဘက်သတ်အမြင်ဖြစ်ခဲ့လျှင်တောင် ဒီလိုမြင်စေဖို့ အကြောင်းတွေကိုပြုလုပ်ကြသူများရှိတဲ့အတွက်ကြောင့်သာ ခုလိုမြင်တာဖြစ်မှာပါလို့တွေးမိပြီး ရှောင်သင့်တာဆိုကရှောင်၊ လိုက်နာသင့်တာဆိုကလိုက်နာရအောင် ရေးသားလိုက်ပါတယ်။

သံဃာတော်များကို အိမ်မှာပင့်ဖိတ်ကြရာမှာ ဆွမ်းကပ်မှုအပိုင်းနဲ့ တရားနာယူမှုအပိုင်းလို့ ကုသိုလ်ပြုမှုနှစ်ပိုင်းရှိပါတယ်။ ဒီနှစ်ပိုင်းမှာဆွမ်းကပ်မှုအပိုင်းကတော့ လိုအပ်တာထက်ပိုလို့ပင်နေတတ်တာကို အတွေ့ရများပါတယ်။ တစ်ခါတလေများမှာဆို သံဃာတော်များအနေနဲ့ ဆွမ်းဟင်းခွက်စုံလင်အောင်တောင် မဘဉ်းပေးနိုင်လောက်အောင် အထိ စေတနာပိုကြပါတယ်။ အချို့ပွဲဆိုလျှင်လည်း နည်းတူပါပဲ။ စာရေးသူကမကြာမကြာစဉ်းစားမိတတ်ပါတယ်။ အဲဒါကဘာလဲလို့ဆိုတော့ ခုလိုပိုလျှံအောင်ဖြစ်နေတဲ့စေတနာတွေကို တရားနာတဲ့ဆီမှာ မျှဝေလိုက်ကြမယ်ဆိုရင် ဘယ်လောက်များ အကျိုးများလေမလဲဆိုတာကိုပါ။

ဆွမ်းလှူမှုမှာထက်သန်လှကြတဲ့ စေတနာများနှင့်ဆန့်ကျင်စွာ တရားနာယူမှုအပိုင်းမှာတော့ အားနည်းတတ်ကြတယ်။ ပြုပြင်ကြဖို့လိုနေသေးတတ်ကြတာကို နေရာတော်တော်များများမှာ တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ ဆွမ်းကျွေးပွဲများမှာ တရားနာချိန်ရောက်ရင် အိမ်ရှင်ကို “ဟေ့ အိမ်ရှင်တွေဘယ်ရောက်သွားလဲ၊ လာလေတရားနာရအောင်” ဆိုပြီး တမင်ခေါ်ယူရတဲ့ အလှူရှင်တွေကိုလဲ မကြာခဏတွေ့ခဲ့ဘူးပါတယ်။ ရှေ့ကဆရာတော်က တရားဟောနေခိုက်မှာ ဟိုထဲသွားလိုက် ဒီထဲသွားလိုက်လုပ်တတ်ကြတဲ့ အလှူရှင်တွေဆိုတာလဲ ရှိတတ်ပါတယ်။ တစ်ချို့ကတော့ တရားနာနေစဉ်မှာမှ အိမ်တံခါးခေါက်ပြီးရောက်လာတတ်တဲ့ ရှေ့ဧည့်သည်တွေကို ဟိုနားထိုင်ပါ ဒီနားကိုလာပါဆိုပြီး အလှူရှင်များ ကိုယ်တိုင်ပျာပျာသလဲထပြီး ဧည့်ဝတ်ပြုကြတာ၊ နေရာပေးတတ်ကြတာမျိုးကိုလဲ တွေ့ရပြန်ပါတယ်။ ရှေ့ကတရားဟောနေတဲ့ဆရာတော်ဘုရားက ဟောလက်စတရားကို ရပ်ပဲထားရတော့မလိုလိုအနေမျိုးပါ။

ကိုယ်လုပ်နေတဲ့အလုပ်ကဘာလဲ၊ ဒီအချိန်မျိုးမှာ ဘယ်အရာကိုဦးစားပေးသင့်သလဲဆိုတာ မေ့နေတတ်ကြဟန်တူ

ပါတယ်။ မဖြစ်သင့်တင့်အရာတွေပါ။ ပြောရလျှင် ဒီအမေရိကမှာ အများစုဆရာတော်များရဲ့ သီလပေး၊ပရိတ်ရွတ်၊ တရားနာချိန်ဟာ စုစုပေါင်းမိနစ်လေးဆယ် လေးဆယ့်ငါးထက် မပိုတတ်ကြပါဘူး။ ဒီအချိန်လေးအတွင်းမှာကိုပဲ ဟိုထ သွားလိုက် ဒီထသွားလိုက် လုပ်တတ်ကြတာကတော့ အားမနာတမ်းပြောရရင် သာမန်လူ့ကျင့်ဝတ်ရှုထောင့်ကပဲ ကြည့်မယ်ဆိုရင်တောင်မှ မသင့်လျော်တာမျိုးပါ။ ဘာသာရေးရှုထောင့်ကပဲကြည့်မယ်ဆိုလျှင်တော့ ပိုပြီးမသင့်တင့်တဲ့ အနေအထားပေါ့။

ဒီနေရာမှာ လူ့ကျင့်ဝတ်ကိုအသာထားပြီး ဘာသာရေးရှုထောင့်ကနေ ပြောပြချင်ပါတယ်။ တရားနာတဲ့အချိန်မှာ တရားနာသူများအနေနဲ့ စောင့်စည်းလိုက်နာရမည့်ဝတ္တရားရှိပါတယ်။ အဲဒီဝတ္တရားတွေထဲမှာ တစ်ခုကတော့ ဣန္ဒြေကိုစောင့်စည်းထိမ်းသိမ်းရမည့်တာဝန်ပါပဲ။ တတ်နိုင်လျှင်စိတ်ထိအောင်စောင့်ထိမ်းနိုင်လျှင် အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပေမယ့် စိတ်ဆိုတာက စောင့်စည်းဖို့ခက်ခဲတဲ့အရာမျိုးမို့ အဲဒီအတွက်တော့ အထူးမပြောချင်ပါဘူး။ စောင့်စည်း ဖို့လွယ်ကူတဲ့ လက်ခြေအင်္ဂါတို့ကိုတော့ အနည်းဆုံးနဲ့ အတတ်နိုင်ဆုံး သတိထားစောင့်စည်းဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ တရားနာစဉ်မှာ ဟိုထသွား ဒီထသွား နောက်ပြီးခြေလက်အင်္ဂါတို့ကို ငြိမ်သက်စွာမထားမှုမျိုးကို စာသုံးပေသုံး စကားအရပြောရရင် ဟတ္ထကုတ္တု၊ ပါဒကုတ္တုရယ်လို့ကျမ်းဂန်များမှာဆိုပါတယ်။ တိုက်ရိုက်နားလည်အောင် ပြောရရင် တရားတော်ကို မရှိသေမှု (ဓမ္မအဂါရဝ)၊ ဗုဒ္ဓကိုယ်စား တရားတော်ကိုဟောကြားနေတဲ့ သံဃာတော်တွေ ကို မရှိသေမှုဆိုတဲ့ (သံဃအဂါရဝ) လို့ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီတရားတော်ကိုမရှိသေမှုနဲ့ သံဃာတော်ကို မရှိသေမှုဆိုတဲ့ အပြစ်က သံသရာဆင်းရဲက ထွက်မြောက်ဖို့မျှော်မှန်းသူ သူတော်ကောင်းများအတွက်တော့ ကျူးလွန်ဖို့အလွန် ကြောက်ရွံ့ကြတဲ့ အပြစ်မျိုးပါပဲ။ ဒါကြောင့်ကြာကြာထိုင်ဖို့ အခက်အခဲရှိသူတို့အနေနဲ့ တရားနာစဉ်မှာ မိမိတို့ အတွက်သင့်လျော်မည့် အနေအထားမျိုးနဲ့ထိုင်ပြီး နာယူကြဖို့လည်းလိုပါတယ်။

ဒီတော့ကုသိုလ်ရေးမျှော်တွေးပြီးအလှူဒါနပြုကြတဲ့ ကုသိုလ်ရှင်များအနေနဲ့ ခုလို တရားတော်ကို မရှိသေမှုဖြစ်မည့် အနေမျိုး၊ သံဃာတော်ကိုမရှိသေမှုဖြစ်မည့်အနေမျိုးကို အထူးရှောင်ကြဉ်သင့်လှပါတယ်။ တစ်ချို့ကြွရောက်လာ ကြတဲ့ဂုဏ်သရေရှိပရိတ်သတ်များကလဲ တစ်နေရာမှာဘုန်းတော်ကြီးကတရားဟောနေ တနေရာမှာ သူတို့က ဆူညံ ဆူညံနဲ့ အလိုက်မသိစွာပြောဆိုနေတတ်ကြတာကိုလဲ တွေ့ရတတ်ပြန်ပါတယ်။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု၊ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုနဲ့ အလှန်းကွာဝေးနေတဲ့ ဒီအမေရိကမှာကြီးပြင်းကြတဲ့ လူငယ်လူရွယ်တွေက ခုလိုအပြုအမူမျိုးပြုလုပ်ကြတယ်ဆိုရင် တော့ မသိလို့ပဲဆိုပြီး နားလည်ပေးနိုင်ပေမယ့် မြန်မာပြည်မှာမွေး မြန်မာပြည်မှာကြီးပြင်းခဲ့ကြတဲ့ လူကြီးအရွယ်တွေ က အဲဒီလိုအပြုအမူမျိုးကိုပြုလုပ်ကြတာကို အများဆုံးတွေ့ရတာကိုတော့ ဘယ်လိုမှနားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်မိပါ တယ်။ အံ့လည်းအံ့ဩမိရပါတယ်။ အဲဒီလိုမိဘတွေဆီကနေ သူတို့ရဲ့မျိုးဆက်တွေက ဘယ်လိုအတုယူဖွယ် ယဉ်ကျေး မှုတွေကို ရယူနိုင်ကြလေမလဲလို့လဲ စိုးထိတ်စွာတွေးမျှော်ကြည့်မိပါသေးတယ်။ ဒီလိုသူတွေအတွက် အတုယူနိုင် အောင် တစ်ခြားဘာသာခြားများရဲ့အပြုအမူမျိုးကို တစ်ဆိတ်လောက် စူးစမ်းကြည့်မိဖို့လိုမယ်ထင်ပါတယ်။

နောက်ပြီးကြားရတတ်လေ့ရှိတဲ့စကားတစ်ခွန်းက “မိတ်ဆွေကိုဖိတ်တော့ဖိတ်ပါတယ်ဘုရား၊ ဒါပေမယ့် တရားနာ တော့မှီအောင်လာကြမယ် မထင်ဘူး၊ သူတို့ကတရားနာဖို့ ဝါသနာမပါဘူး” ဆိုတဲ့စကားပါ။ တရားနာတယ်ဆိုတာ ဝါသနာပါမှလုပ်ရမည့် အလုပ်မျိုးပါလား။ တရားနာဖို့ဝါသနာမပါဘဲ အဲဒီသူတို့ဆိုပြီးရည်ညွှန်းခံရတဲ့ မိတ်ဆွေဆိုသူ တွေရဲ့ ဘာသာရေးအဆင့်အတန်းဟာ ဘယ်လောက်ထိရောက်သွားလေသလဲ။ ပြောသူက ဒီလိုပဲပြောရိုးစဉ်လာမို့ သာမန်ကာလုံကာပြောတာမျိုးဆိုလျှင်တော့ မထောင်းတာလှပါဘူး။ သို့မဟုတ်လို့ တကယ့်ကိုပဲ အရည်ညွှန်းခံ ပုဂ္ဂိုလ်များက တရားနာဖို့ ပြောသလောက်နောက်တွန့်နေတာမျိုးဆိုလျှင်တော့ ထိုသူတွေရဲ့ အနာဂတ်ဟာ မတွေး ဝန့်စရာပါ။ တစ်နှစ်မှာ တစ်ချို့ဆိုနှစ်ပေါင်းအတော်ကြာပါမှ တစ်ခါနှစ်ခါမျှသာ သံဃာတော်များနဲ့ထိတွေ့ကြရတာပါ။ အဲဒီလိုအခါမျိုးလေးတောင်မှ တရားနာဖို့တွန့်ဆုတ်နေတယ်ဆိုရင် သူတို့တစ်တွေ ဘယ်နေရာကနေ ဗုဒ္ဓအဆုံးအမ တရားတော်ကို ကြားနိုင်ခွင့်ရနိုင်ပါသလဲဆိုတာ မစဉ်းစားတတ်နိုင်အောင်ပါပဲ။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က ကြားနာသူတမရှိ သူတွေက သူတို့မျိုးဆက်ကို ဘယ်လိုဘာသာရေးအမွေအနှစ်မျိုးကို ပေးမလဲဆိုတာကိုလဲ မတွေးတတ်နိုင်ဖြစ်ရပါ တယ်။ “သားနဲ့သမီးကမေးတယ်ဘုရား၊ ဒါပေမယ့်တပည့်တော်က သူတို့နားလည်အောင် ပြောမပြတတ်ဘူး” ဆိုတာ

ကိုလဲ မကြာမကြာ ကြားရပါတယ်။ သူတို့နားလည်အောင် ပြောမပြုတတ်တာလား၊ ဒါမှမဟုတ် ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က ပြောပြတတ်အောင် နားမလည်တာလားဆိုတာကတော့ ကာယကံရှင်များသာ အသိဆုံးဖြစ်မှာပါ။

တစ်ချို့ကတော့ “တရားဆိုတာနာနေဖို့ မလိုဘူး၊ကိုယ့်ဟာကိုကောင်းကောင်းနေရင်ပြည့်စုံပြီပဲ” ရယ်လို့ ပြောတတ်ကြတာကိုလဲ ကြားမိဘူးပါတယ်။ အမှတ်တမဲ့နဲ့ဆို ဟုတ်သလိုလိုထင်ရပေမယ့် မှန်ကန်တဲ့ကြားနာသုတမရှိပဲ ပြည့်စုံမှန်ကန်တဲ့ တကယ်ကောင်းအောင်နေဖို့ဆိုတာခက်ခဲနိုင်ပါတယ်။ လူသားတစ်ယောက်ဆိုတာ သူ့ရဲ့သဘာဝကို ကျော်လွန်နိုင်ခဲတတ်ပါတယ်။ ဆိုလိုချင်တာက လူသားဆိုတာက တစ်ခါတရံမှာ ကိုယ်နှစ်သက်တဲ့အရာမျိုးကို ကောင်းတဲ့အရာပဲရယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆလေ့ရှိတတ်ပါတယ်။ ပိုပြီးတိတိကျကျဆိုရလျှင် အကုသိုလ်အလုပ်မျိုးကို ကုသိုလ်အလုပ်ရယ်လို့ ခိုင်ခိုင်မာမာယုံကြည်မိတတ်ကြပါတယ်။ ယုံကြည်တဲ့အတိုင်းလည်း ကိုယ်နဲ့နှုတ်ကလိုက်လံပြုမှု ပြောဆိုတတ်ကြပါတယ်။ အခါအားလျော်စွာ တရားနာရခြင်းကြောင့် အဲဒီလိုအစွန်းရောက်နိုင်တဲ့ ယုံကြည်မှုအန္တရာယ်မျိုးကနေ ကင်းလွတ်စေနိုင်ပါတယ်။

နောက်ပြီးလူမှုရေးဖက်ကကြည့်လျှင်လဲ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများရဲ့ကုသိုလ်ပြုတဲ့နေရာမှာ ဝိုင်းဝန်းပြီးတရားတော်ကိုနာယူခြင်း၊ ကုသိုလ်အမှုကိုသာစုခေါ်ခြင်းဆိုတာ အလှူရှင်များကိုအကောင်းဆုံးအားပေးရာရောက်တယ်ဆိုတာ နားလည်ကြဖို့လိုပါတယ်။ ကောင်းမှုကောင်းရာပြုလုပ်တာမျိုးကို အားပေးသူဆိုတာ အစစ်မှန်ဆုံးသော မိတ်ဆွေကောင်းများထဲမှာ တစ်ဦးအပါအဝင်ပါ။ ဟေးလားဝါးလားပျော်ပျော်ပါးပါးစားသောက်ပြီးပြန်တဲ့သူအပေါ်မှာ မြင်တဲ့အမြင်နဲ့ တရားတော်ကိုအတူတကွနာယူသူတို့ရဲ့အပေါ်မှာမြင်တဲ့ အမြင်နှစ်ခုရဲ့ အတိမ်အနက်ဟာ ဘယ်လိုမှ မတူနိုင်တာကိုလဲ ကိုယ်ချင်းစာစိတ်နဲ့စဉ်းစားကြည့်က သိနိုင်မယ်ထင်ပါတယ်။

သံသရာရဲ့အတိုင်းအတာနှင့်နှိုင်းစာရင် လူ့အသက်တမ်းဆိုတာ တစ်ခဏတာမျှရယ်လို့ ကျမ်းဂန်များမှာဆိုထားပါတယ်။ စာပေပညာရှင်များကတော့ “လူ့သက် လူ့အိမ်လူ့စည်းစိမ်ကား၊မိုးတိမ်လျှပ်နှယ်၊ပျံသောကြယ်မျှ” ဆိုပြီး ခဏတာသရုပ်ကိုပေါ်လွင်စေဖို့ရေးသားခဲ့ကြပါတယ်။ အန္တရာယ်ရယ်အမတ်ကြီးရဲ့စကားကိုယူသုံးရလျှင်တော့ “သမုဒ္ဒရာ ရေမျက်နှာထက် ခဏတက်သည့် ရေပွက်ပမာ တစ်သက်လျာတည်း” လို့ဆိုရမှာပါ။ လူ့ဘဝတာတစ်ခုလုံးကိုတောင် ခဏတာလို့ဆိုပါရင် နာရီဝက်တာမျှ၊ လွန်လှကျံလှမှ တစ်နာရီလောက်သာကြာနိုင်တဲ့ အချိန်တိုလေးကို ကုသိုလ်ဖြစ်ရေးအတွက် ဘာကြောင့်အလေးမပေးနိုင်ကြတာလဲဆိုတာ စဉ်းစားမိဖို့သင့်လှပါတယ်။ အချိန်တွေငွေကြေးတွေနဲ့ရင်းနှီးပြီးပြုလုပ်ကြရတဲ့ ခုလိုအခိုက်အတန့်လေးမှာ အရင်းအနှီးနဲ့အကျိုးအမြတ်လေးတွေကို အလှူရှင်တိုင်း၊ အလှူရှင်များနဲ့ဆက်စပ်ပတ်သက်သူတိုင်းကို အပြည့်အဝရစေချင်ပါတယ်။ ခဏတာအခိုက်လေးတွေမှာကြိုတဲ့အရာတွေဟာ အရှုံးတွေမဖြစ်စေပဲ အမြတ်ချည်းသာဖြစ်စေချင်ပါတယ်။ ပြန်ပြောရလျှင် ခဏတာလေးပေမို့ ရတာလေးတွေအဖို့ အမြတ်ချည်းသာ ဖြစ်စေချင်ပါတယ်။

စာရေးသူရဲ့ဆောင်းပါးက ဆားအိုးတည်ပေးသလိုများဖြစ်နေပြီလားလို့လဲ စဉ်းစားမိပါသေးတယ်။ သိတဲ့အတိုင်းပါပဲ၊ ဆားဆိုတာက ဟင်းထဲမှာသူမပါပြန်လျှင်လဲ အရသာကပေါ့ပျက်ပျက်နဲ့ စားလို့ကအဆင်မပြေဖြစ်တတ်ပါတယ်။ အဲသွေးတိုးလိုရာရရှိသူကြပြန်တော့ ဆားပါတဲ့ဟင်းကိုကသူ့အတွက် အန္တရာယ်ပေးသလိုမျိုးဖြစ်နေတတ်ပြန်ပါတယ်။ အဲ နောက်တစ်ခုကတော့ ဆားအိုးထဲကို လက်နှိုက်ကြည့်ရင် လက်မှာဘာအနာမှ မရှိသူဆိုရင်တော့ ဆားကြောင့်စပ်စရာ အကြောင်းမရှိပေးဘူးပေါ့။ ဒါမှမဟုတ်လို့ လက်မှာအနာရှိသူက ဒီဆားအိုးထဲကို လက်နှိုက်မယ်ဆိုရင်တော့ ဆတ်ဆတ်ခါအောင်စပ်လေမှာ အမှန်ပါပဲ။ ဒီတော့ အနာမရှိသောလက်နဲ့ ဆားအိုးထဲလက်နှိုက်တဲ့သူမျိုးလို ဒီစာကြောင့် စိတ်မှာစပ်မသွားတဲ့သူမျိုးတွေသာဖြစ်ကြပါစေရယ်လို့ အားလုံးအတွက်ဆုတောင်းပေးချင်ပါတယ်။ တကယ်ကိုမှ သန့်ရှင်းစဉ်ကြယ်တဲ့ ဆန္ဒမွန်နဲ့ပါ။

မေတ္တာဖြင့်
အရှင်ဉာဏိက
၁၃၄၆ ခု သီတင်းကျွတ်လပြည့်ည